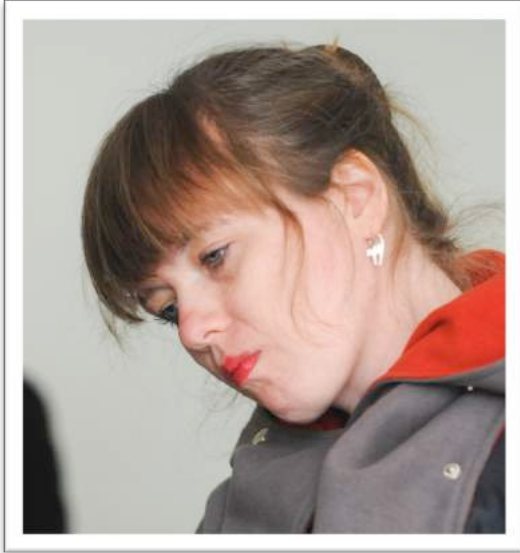

Živilė Kropaitė

Gyvenamoji vieta: Vilnius

Gimimo vieta: Vilnius

Profesija: LRT radijo žurnalistė

Gyvenimo būdas: Živilė visada atkreipia dėmesį į gaminių sudėtį. Sako, kad tokį elgesį perėmė iš mamos, kuri visą gyvenimą drausdavo pirkti sintetinius drabužius arba teflonines keptuves. Živilė tikina, kad po šio projekto ėmėsi dar dažniau į sudėtį ne tik pažvelgti, bet ir daryti nuo to žvilgsnio priklausančius sprendimus.

Reakcija, sužinojus tyrimų rezultatus: *Tikėjau, kad mano kraujyje bus rasta pavojingų cheminių medžiagų, nes prieš duodant kraują savanoriams buvo daug pasakota apie tokių medžiagų paplitimą ir atliktus panašius tyrimus užsienyje. Labiausiai norėjosi palyginti savo ir kitų*

savanorių rezultatus, sužinoti, nuo ko tai priklauso. Gaila, kad į antrąjį klausimą atsakymo rasti nepavyko – paaiškėjo, kad jo mokslininkai dar nežino ir patys. Esą tai priklauso nuo daugybės faktorių, todėl nustatyti praktiškai neįmanoma.

Visgi mintis, kad tavo organizme rasta pavojingų cheminių medžiagų, nuteikia itin nemaloniai. Juo labiau – kad rasta ir tų, kurių naudojimas uždraustas.

Svarbūs pastebėjimai:

Labai svarbus dalykas, ką sužinojau ir įsisąmoninau: jei net labai tingisi skaityti etiketes, vis tiek verta į jas bent trumpam žvilgtelėti vien tam, kad patikrintum cheminių medžiagų kiekį. Mat kuo mažiau visko išvardyta, tuo tas gaminyje, greičiausiai, geresnis.

Apie šią problemą derėtų išsamiau pakalbėti su prekybininkais. Suburti juos ir išsiaiškinti, kaip tuos pačius dalykus mato jie. Gal ir jie rastų būdą raginti vartotojus atsakingai rinktis, neprarandant klientų, ir gal net priešingai – įgyjant didesnę jų pasitikėjimą. Aš už tai, kad ir žiniasklaida išsamiau kalbėtų, aptartų visas puses. Tačiau svarbiausia – kad žmonės kuo labiau domėtųsi viskuo, kas juos supa, ką jie perka, ką naudoja buityje, ką valgo, su kuo kalba, kur važiuoja, ką renka į valdžią; kad suprastų, jog savo gyvenimą ir aplinką, jei tik nori, gali keisti ir patys.

Cheminis profilis

Rasta	Medžiagų grupė	Gaminiai, kuriuose aptinkama	Potenciali žala sveikatai
Ftalatai			
	Butilbenzil ftalatas	Naudojami plastmasei minkštinti, todėl dažniausiai aptinkami minkštesnės plasmės gaminiuose iš polivinilchlorido (PVC). Pvz., PVC grindų dangoje, dušo užuolaidose ar net žasiluose, taip pat kosmetikoje, kur naudojami kaip sintetinių kvapų sudedamoji dalis.	Trikdo vystymąsi ir endokrininę sistemą, mažina vaisingumą.
	Dimetil ftalatas		
✓	Bis(2-etilheksil) ftalatas		
✓	Diizobutil ftalatas		
	Dietil ftalatas		
Polibrominti difenilo eteriai			
	Tetrabromo bisfenolis-A	Degumą mažinančios medžiagos. Jos aptinkamos balduose, tekstilėje, statybinėse medžiagose, automobiliuose, elektronikos prietaisuose.	Trikdo reprodukcinę ar endokrininę sistemą, siejami su skydliaukės hormonų veiklos trikdymu, vėžiu, nervų sistemos vystymosi sutrikimais.
✓	2,2',4-tribromo difenileteris (BDE-17)		
✓	2,2',4-tribromo difenileteris (BDE-28)		
✓	2,2',4,4'-tetrabromo difenileteris (BDE-48)		
✓	2,2',4,5'-tetrabromo difenileteris (BDE-49)		
	2,2',4,4',5-pentabromo difenileteris (BDE-99)		
	2,2',4,4',6-pentabromo difenileteris (BDE-100)		
	2,2',4,4',5,5'-heksabromo difenileteris		
Perfluorinti junginiai			
✓	Perfluoroktano sulfonatas	Medžiagos, kurios suteikia gaminiams tokių savybių kaip atsparumas aukštai temperatūrai, vandeniui bei riebalams. Naudojami riebalų nesugieriančioje pakuotėje, kilimuose, balduose ar impregnuotuose drabužiuose, virtuvės reikmenyse (pvz. tefloninėse keptuvėse).	Veikia organizmo endokrininę sistemą, tyrimai su gyvūnais rodo poveikį kepenims, skydliaukei, reprodukciniai sistemai.
✓	Perfluoroktano rūgštis		

